

Huddinge

Patientsäkerhetsberättelse för Elevhälsans medicinska insats

År 2021

Datum och ansvarig för innehållet

2021-02-14

Barbro Lönnkvist, verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

---

Innehåll

Huddinge

	1
PATIENTSÄKERHETSBERÄTTELSE FÖR ELEVHÄLSANS MEDICINSKA INSATS.....	1
Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet.....	3
Ansvar för patientsäkerhetsarbetet	3
Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året....	4
Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet.....	4
Rutiner för att identifiera risker i verksamheten	5
Rutiner för avvikelser och händelseanalys.....	5
Informationssäkerhet	8
Samverkan för att förebygga vårdskador	8
Hälsa- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter.....	9
Sammanställning och analys	9
Samverkan med patienter och närstående.....	10
Resultat	10
Övergripande mål och strategier för kommande år	12

Verksamhetens mål för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 1 § och SOSFS 2011:9, 3 kap. 1 §

Elevhälsans medicinska insatser (EMI) ska bedriva en god och säker vård där risker och händelser tidigt identifieras och förebyggs. Inom verksamheten ska det finnas den personalbemanning och kompetens, som krävs för att uppnå god och säker vård. För detta ska det finnas säkra rutiner och lokala riktlinjer.

Vårdgivaren i Huddinge kommun har tagit fram ett ledningssystem för elevhälsans medicinska insatser för systematiskt kvalitetsarbete, enligt Socialstyrelsens föreskrift om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvård, SOSFS 2011:9

Ansvar för patientsäkerhetsarbetet

SFS 2010:659, 3 kap. 9 § och SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 §, p 1

Grundskolenämnden och Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är vårdgivare för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsans medicinska insatser och är ytterst ansvariga. Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insatser enligt HSL § 29 är utsedd av vårdgivaren.

Verksamhetschef för elevhälsans medicinska insatser (EMI) är anställd inom Central elevhälsa och ansvarar för att leda, planera, utveckla samt följa upp verksamheten och att bevaka att god vård bedrivs. Detta innebär bland annat att:

- Medarbetarna har rätt kompetens, får fortbildning och möjlighet att bedriva en god vård med hög kvalitet.
- Lokaler och utrustning för arbetet skall vara anpassade för verksamhetens behov.
- Rutiner och egenkontroll skall upprättas och följas.
- Avvikelse och risker skall analyseras och följas upp.

All legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal har ett eget yrkesansvar. Det innebär att arbetet skall utföras med god kvalitet och hög patientsäkerhet, och medarbetaren ska medverka och bidra till att hög patientsäkerhet upprätthålls. Varje medarbetare ansvarar också för att avvikelser och risker identifieras och rapporteras.

Rektor har ansvar för skolans inre organisation och skall leda och samordna elevhälsans insatser på skolan. Rektor har också personalansvar för skolsköterskan och ansvarar för vikariat tillsättning samt har arbetsmiljöansvar för respektive skolsköterska.

För att kravet på god vård och patientsäkerhet skall kunna uppfyllas samverkar rektor med verksamhetschef för de medicinska insatserna kring personalresurser, lokal och utrustning, förbandsmaterial samt läkemedel.

Rutiner för egenkontroll samt vilken egenkontroll som genomförts under året

SOSFS 2011:9 5 kap. 2 §

Medarbetaren ska omgående identifiera, rapportera risker och negativa händelser enligt fastställd rutin till verksamhetschef för elevhälsans medicinska insatser och rektor. Inrapporterade negativa händelser och risker följs upp kontinuerligt på professionsmöten, i syfte att lära av misstag, för att öka patientsäkerheten.

Skolsköterskan skriver en årlig kvalitetsrapport enligt fastställd mall. Kvalitetsrapporten följer upp att vaccinationer och hälsobesök har erbjudits enligt fastställt program, liksom negativa händelser och risker i verksamheten. Även EMI:s övriga verksamhet beskrivs i kvalitetsrapporten.

Rapporten skickas till verksamhetschef för EMI och rektor.

Verksamhetschefen för EMI sammanställer och skriver tillsammans med ledningsansvarig skolläkare en årlig kvalitetsberättelse utifrån skolsköterskornas kvalitetsrapporter.

Verksamhetens rutiner för god och säker vård uppdateras kontinuerligt.

Vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 1-2

Under kalenderåret har följande patientsäkerhetsarbete bedrivits och följande åtgärder vidtagits för att öka patientsäkerheten.

Medarbetare inom EMI medverkar i kvalitetsarbetet genom att fortlöpande delta i arbetet med att utveckla och säkra kvaliteten.

Skolsköterskor och skolläkare träffas för professionsmöten varje månad utifrån stående punkter på dagordningen. I och med Coronapandemin har fler möten ändrats till digitala möten. I de här forumen lyfts bland annat arbetsmetoder, rutiner, lagar och föreskrifter som styr verksamheten, men även nyheter för verksamheten.

Skolsköterskor rapporterar kontinuerligt in negativa händelser och tillbud samt risker i verksamheten. Dessa har återförts fortlöpande som en lärande och förebyggande åtgärd.

Fortbildningsinsatser som medarbetare deltagit i under året:

- Under året har fortsatt focus på barn och psykisk ohälsa genom föreläsning om Barn som far illa – Anna-Carin Magnusson, leg sjuksköterska och handledare

-
- Skolsköterskans möjlighet att upptäcka barn som far illa- Lisbeth Eng Forskare, Karlstads universitet
  - Skolsköterskans dokumentation har också varit ett fokusområde under året med gruppdiskussioner utifrån litteratur om Skolsköterskans dokumentation.
  - Skolsköterskor har delgivit sina erfarenheter kring en IVO anmälan och ett omhändertagande av elev.
  - Intern utbildning kring sekretess har skett samt gruppdiskussioner kring Juridiska fall.
  - Vaccinationsfrågor och rutiner har diskuterats fortlöpande under året.
  - Regelbundna föreläsningar av skolläkare med ledningsansvar – omvärldsbevakningar
  - Skolsköterskekongressen anordnades digitalt och många skolsköterskor deltog
  - Smittskydd Stockholm och Expertgruppen för vaccinationer i Stockholm ordnade en utbildningsdag som alla skolsköterskor och skolläkare deltog i.

Vid vaccination samarbetar minst två skolsköterskor för att öka patientsäkerheten. Några av skolsköterskorna har börjat vaccinera elever i samband med hälsobesök.

Lokala rutiner uppdateras fortlöpande inom det medicinska området. Vid varje läsårsstart uppdaterar skolläkare med ledningsansvar läkemedelslistan och ordination enligt generella direktiv till varje skolsköterska. Även handlingsplan för allergisk reaktion och chock uppdateras och repeteras inför varje läsår.

Rutiner för att identifiera risker i verksamheten

SOSFS: 2011:9, 5 kap. 1 §

All personal inom EMI ansvarar för att identifiera och rapportera risker som kan medföra negativa händelser eller tillbud i verksamheten och för elever.

Skolsköterskorna ska även i den årliga kvalitetsrapporten skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten.

Rutiner för avvikelser och händelseanalys

SFS 2010:659, 3 kap. 3§

Verksamhetschef för EMI ansvarar för att genomföra händelseanalys. Detta sker genom analys och utredning av inkomna avvikelser samt återföring av resultatet till verksamheten.

Skolsköterskor och skolläkare rapporterar händelser som har eller hade kunnat medföra skada för elev i samband med vård och behandling till verksamhetschef för EMI och rektor.

Verksamhetschef för EMI ansvarar tillsammans med skolläkare med ledningsansvar för analys och bedömning av händelsen. Rektor som ansvarar för elevens skolgång kan också få rapport om händelsen.

Totalt har det inkommit enskilda 30 avvikelserapporter under 2021.

Rapporterade händelser har utretts och analyserats. Återkopplingen till verksamheten har gjorts individuellt och på EMI-konferenser under året. Ingen händelse har bedömts som allvarlig eller föranlett anmälan enligt Lex Maria. Åtgärder för att förebygga upprepning har vidtagits.

Nedan följer en tabell över inrapporterade avvikelser.

Antal inrapporterade avvikelser 2021

ART	ANTAL	HÄNDELSE	ÅTGÄRD
LÄKEMEDELSHANTERING			
Utebliven vaccindos	2	SSK upptäckte att elev fått ej fått ordinerat vaccin	Ny kompletterande ordination av skolläkare
Glömt dokumenterat givet vaccin	2	Kollega glömt att dokumentera givet vaccin	Efterforskning med vårdnadshavare
Vaccin sprutat utanför	1	Kanylen lossnade vid vaccinering	Ny vaccindos
En HPV dos för mycket	1	Vid journalgenomgång upptäcktes att elev fått en dos extra	Kontakt elev/vh
Vaccin given 2 veckor för tidigt	1	HPV-vaccin 2 veckor tidigare än planerat	Info skolläkare – ingen åtgärd
TEKNIK			
Skanningsfel i PMO	1	Efter uppdatering av PMO, sparades inte inskannad bilaga	Åtgärdat av CGM
ADMINISTRATIVA RUTINER I SAMBAND MED VÅRD OCH BEHANDLING			
Förväxling av elev	1	Dokument inskannat i fel jnl.	SSK åtgärdade och skannat in i rätt jnl.
Remiss i retur, brevet var öppnad	1	Saknades avsändarskola på kuvert	Alltid skriva avsändare på brev
JOURNALHANTERING			

Ej inkommen jnl.	2	Efter 3 år upptäcks att rekvirerad jnl ej inkommit	SSK rekvirerar jnl.
BVC jnl. ej inskannad	1	Sjuk SSK ej hunnit skanna in BVC journal innan skolbyte	Inskannat i efterhand
Ofullständig jnl. rekvisition	1	Ofullständig jnl. rekvisition inkommen	Kontakt med vh. för medgivande
Dålig kvalitet på inkommen jnl.	1	BVC jnl. Var av dålig kvalitet från tidigare skola	Spara pappersförslagan av BVC jnl.
DIAGNOSTIK, VÅRD OCH BEHANDLING			
Missade hälsouppföljningar	1	Missat uppföljning av TB och vaccinationer	Kontakt TB-mott skolläkare ordinerar vaccination
Missad hörselundersökning	4	SSK upptäckt missade undersökningar från tidigare skola	Eleverna erbjuds hörselkontroll
Missade hälsobesök	7	Ej blivit erbjudna hälsobesök	Erbjuds hälsobesök Kontakt med tidigare skola
SAMVERKAN			
Vaccination BUMM	1	Allergisk elev fick vaccin med till BUMM	Info till BUMM innan vaccin skickas med eleven
AVVIKELSE TILL ANNAN KOMMUN			
Rekvirering jnl.	2	Trots 3 rekvisitionen ingen inkommen jnl. från friskola	Kontakt med verksamhetschef för friskolekoncern
Trasigt kuvert	1	Annan kommun har rapporterat ett inkommit trasigt kuvert med jnl.	Ta upp på EMI-konf. Skicka jnl. i dubbla kuvert.

Förklaring till förkortningar ovan: SSK (Skolsköterska), PMO (digitalt journalsystem), CGM (journalföretaget) BVC (Barnvårdscentral), HPV (Humant papillomvirus), MPR (Mässling, Påssjuka, Röda Hund)

TB (tuberkulos), JNL (Journal), BUMM (Barn-och ungdomsmedicinsk mottagning)

I kvalitetsrapporterna ska skolsköterskorna skriva om de har noterat några risker i verksamheten som kan äventyra patientsäkerheten, 16 skolsköterskor uppger att de har noterat risker.

Risker som har tagits upp är

- Nya elever som saknar fullständigt personnummer eller elever med skyddad ID läses inte automatiskt in journalsystemet. Risken är att

---

skolsköterskan inte blir informerad om att nya elever börjat i skolan. Samt risk att missa kontroller eller vaccinationer.

- Hög arbetsbelastning på grund av högt elevantal som leder till stress och att patientsäkerheten äventyras
- Lyhörd dörr in till skolsköterskemottagningen, sekretessen äventyras.
- Elever i kommungemensamma grupper finns inte i PMO i den aktuella skolan, vilket innebär en risk att uppföljning missas. Eleven tillhör en annan rektor.
- Elever finns uppsatta som hälsouppföljning men inte på väntelista
- Vikarie som ska hålla i klassvaccination
- Olika journalsystem i grannkommuner och friskolor kan innebära att information försvinner.
- Covid19 vaccination i skolan har inneburit hög belastning och stress för skolsköterskan så att vissa hälsobesök/hälsouppföljning får skjutas framåt.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1§

Personalen inom elevhälsans medicinska insatser i Huddinge Kommun dokumenterar i datorjournal, PMO från företaget CGM som även sköter driften av systemet. Inloggning sker via ett personligt SaaS-kort.

Verksamhetschef för EMI har granskat journalföring i samband med inkomna avvikelser och i förekommande fall återkopplat till anmälaren.

Verksamhetschef för EMI utför journalgranskning under verksamhetsbesök med egenkontroll.

En kompetensutveckling i dokumentation genomfördes i oktober med gruppdiskussioner utifrån boken Skolsköterskans dokumentation.

Kompetensutveckling i PMO har genomförts kring överföring av BVC journaler till PMO och hur en ny medgivandemodul används.

Loggkontroll utförs en gång per termin.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS: 2011:9,4 kap. 6 §

Intern samverkan inom kommunen

- Samverkan med elev och vårdnadshavare
- Samverkan med elevhälsoteam på skolorna
- Samverkan med kanslipersonal på skolorna för att få information om nya elever eller elever som flyttar/byter till annan skola
- Samverkan med EMI i andra skolor i samband med att en elev byter skola

-
- Samverkan mellan skolsköterskor vid vaccinationer samt med klasslärare för att vaccinationsverksamheten ska ske på ett säkert sätt och skapa en trygg miljö för eleverna
  - Samverkan med olika personalkategorier inom Skolstöd
  - Samverkan mellan EMI ledning och Grund-/Gymnasieavdelningen
  - Samverkan mellan verksamhetschef EMI och rektor/skolledare

Extern samverkan med andra vårdgivare eller instanser

- Barnhälsovården, BHV i samband med att eleven börjar i förskoleklass
- Ungdomsmottagningen
- Barnläkarmottagningar
- Barn- och ungdomspsykiatri
- Samverkan med Regionen, regelbundna möten kring samarbetsfrågor.
- Samverkan med verksamhetschefer på vårdcentralerna inom Huddinge kommun
- BUS-samverkan. Överenskommelse mellan kommun och landsting
- Logopedmottagning
- Bemanningsföretag för extra personal, skolsköterskor eller skolläkare
- Verksamhetschef EMI är representant för medicinska elevhälsan i Stockholms Expertgrupp för vaccinationer.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet/klagomål och synpunkter

SFS 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §

EMI följer kommunens rutiner för klagomål och synpunkter som innebär att anmälan om klagomål kan göras via kommunens e-tjänst. Vårdnadshavare kan också vända sig till respektive skolsköterska, skolläkare eller verksamhetschef för EMI, alternativt rektor som ansvarar för att ta emot klagomålet. Ytterst ansvarig för klagomål i skolans medicinska insatser vilar på verksamhetschef för EMI som vidtar åtgärder i verksamheten för att minimera risken för upprepning.

Sammanställning och analys

SOSFS 2011:9, 5 kap. 6 §

EMI har under året haft tillsyn av IVO, Inspektionen för vård och omsorg, kring EMIs rutiner inom gymnasieskolan efter en anonym anmälan. Ärendet utreddes av IVO i samverkan med verksamhetschef för EMI, skolläkare med ledningsansvar och utredare vid förvaltningen. IVO har utrett ärendet och inte funnit några brister inom områdena, journalhantering, vaccinationer, hur

---

hälsobesök genomförs och hur egenkontroll genomförs. IVO avslutade därför ärendet.

Samverkan med patienter och närstående

SFS 2010:659 3 kap. 4 §

Skolsköterskor och skolläkare ska alltid sträva efter ett gott samarbete med elev och vårdnadshavare för bästa möjliga resultat. Elev bör alltid informeras och involveras i det som rör hen och det sker anpassat efter elevens ålder och mognad. Vårdnadshavare kontaktas vid behov. Eleven ska ha ett medinflytande som med tiden övergår till ett självbestämmande. Tolk används vid behov.

Exempel på samverkan med elev och dess vårdnadshavare:

- Information och medgivande inför genomförande av vaccinering
- Information inför hälsobesök och hälsosamtal
- Elevenkät efter hälsobesök i årskurs 8 och årskurs 1 på gymnasiet.
- Kontakt vid behov efter hälsosamtal
- Information inför läkarbesök
- Kontakt med vårdnadshavare vid akut händelse eller skada

Resultat

SFS 2010:659, 3 kap. 10 § p 3

Strukturmått

- EMI:s organisation är komplex eftersom det finns två funktioner som är ansvariga för verksamheten. Rektor är skolsköterskans närmaste chef och ansvarar för att det finns tillräckligt med personella resurser, ändamålsenlig lokal och utrustning samt läkemedel. Verksamhetschef för EMI ansvarar för hälso- och sjukvården inom EMI, det vill säga kvaliteten och patientsäkerheten.
- Elevantalet som varje skolsköterska är ansvarig för varierar i kommunen Detta har tagits upp i samtal med respektive rektor och två grundskolor har valt att utöka bemanningen. Elevantal per skolläkare är 6124 elever. Skolläkarna eftersträvar att kunna närvara mer i skolans förebyggande elevhälsoarbete.
- Det har varit vakanser i perioder av skolsköterskor på 2 grundskolor och 1 gymnasium. Vikarie på deltid har anställts på en skola och hjälp från vaccinationssköterskan på en skola. Ett gymnasium har haft extra hjälp av annan skolsköterska. Omsättningen bland skolsköterskor har varit liten, 2 har bytt skola inom kommunen. Totalt har 4 skolsköterskor nyanställts varav en vikarie.
- En skolläkare som arbetat heltid har gått i pension. Det anställdes en ny skolläkare som arbetar 80 %. Totalt saknas 40 % skolläkare.
- Alla tre skolläkare samt alla skolsköterskor förutom en vikarierande skolsköterska har rätt kompetens som specialistläkare respektive specialistsjuksköterska.

-
- Alla skolsköterskor och skolläkare deltar i arbetet med att säkra rutiner och arbetsmetoder.
  - Samtliga följer och arbetar efter rutiner som finns i metodhandboken på intranätet.
  - På de månatliga EMI-konferenserna har kompetensutbildning erbjudits. Under våren och början av hösten har det varit digitala EMI-konferenser på grund av Coronapandemin.
  - Skolsköterskorna och skolläkarna samarbetar för att utveckla och säkerställa rutiner.
  - Rutiner för risk- och avvikelshantering finns.
  - Ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete finns.
  - Alla vårdkontakter registreras i datorjournal.
  - Alla skolsköterskor har skrivit en kvalitetsrapport utifrån en förutbestämd mall och skickat in till verksamhetschef för EMI i slutet av läsåret.
  - En uppföljning av egenkontrollen har skett genom skolsköterskornas kvalitetsrapporter och genom verksamhetschefens verksamhetsbesök.
  - Alla skolsköterskor har erbjudits grupphandledning av extern handledare.

Processmått

- Hälsobesök har erbjudits enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets ”Vägledning för elevhälsa”.
- Digitala hälsoenkäter används i alla grund- och gymnasieskolor. Enkäterna har utarbetats tillsammans med Centrum för Epidemiologi och Samhällsmedicin (CES), SLL och nio andra kommuner i länet.
- Vaccinationer har erbjudits enligt nationellt vaccinationsprogram.
- Hälsoenkäter bildstödet Widgit används på särskolan.
- Skolsköterskorna har öppen mottagningsverksamhet på alla skolor.
- Skolläkarna har regelbundet mottagning på sina respektive skolor.
- Samtalsmetoden motiverande samtal (MI) används av skolsköterskorna på de flesta skolor.
- Skolsköterskorna medverkar i elevhälsoteamen för elever med behov av särskilt stöd. Skolläkarnas medverkar en till två gånger per termin.

Resultatmått

- Hälsobesök har genomförts enligt Skollagen och Socialstyrelsen och Skolverkets ”Vägledning för elevhälsa” och i stort sett har alla tackat ja och fått sina hälsobesök inom grundskolan, något färre i gymnasieskolan. Några hälsobesök har inte kunnat genomföras i skolorna på grund av Coronapandemin, då elever inte varit i skolan, dessa har då flyttats över till nästa läsåret.
  - Vissa hälsodata återförs i skolsköterskornas kvalitetsrapporter.
  - Vaccinationstäckningen i kommunen är god.
  - Mässling/Påssjuka/Röda hund vaccin i åk 2 är 95 % av eleverna
  - HPV-vaccin i åk 5 flickor är 89 %.
-

-
- Difteri/Stelkramp/Kikhostevaccin åk 8 är 96 %
  - De flesta nyanlända har individuella vaccinationsuppföljningar.
  - 30 avvikelserapporter har inkommit, ingen har bedömts som allvarlig.
  - Tillsyn och kalibrering av medicinskteknisk utrustning har genomförts.
  - Ändamålsenlig utrustning finns på samtliga skolor.
  - EMI har ett aktivt samarbete med övrig elevhälsopersonal och pedagoger på skolorna samt många aktörer utanför skolorna, till exempel barnmottagning, ungdomsmottagning, BUP och socialtjänst.
  - Att elever som är placerade i särskild undervisningsgrupp på annan enhet än hemskolan, kan vara en patientsäkerhetsrisk utifrån att digital uppföljning i PMO inte är möjlig.

Övergripande mål och strategier för kommande år

- Arbeta för att säkerställa att alla elever erbjuds insatser från Elevhälsans medicinska insatser (EMI) enligt program
- Fortsatt bevakning av medicinska rutiner kring nyanlända.
- Omvärldsbevakning för förändrade remitteringsrutiner för Neuropsykiatriska utredningar,
- Fortsatt genomgång av EMI:s processer och rutiner genom gruppdiskussioner med focus på hälsobesök.
- Kontinuerligt under året kompetensutveckla EMI gruppen i olika medicinska sjukdomar.
- Fortsatt focus på psykisk hälsa/ohälsa med kompetensutveckling.
- Följa upp deltagandet i Karolinska Institutets forskning, En frisk skolstart
- Uppdatera ledningssystem för elevhälsans medicinska Insatser.

Bilaga till Patientsäkerhetsberättelsen 2021:

Kvalitetsberättelse för elevhälsans medicinska insatser läsår 2020-2021